

הגלריה לאמנות בית-חנקין בכפר יהושע

איי-קבע

אורית ישי, אתי אברג'ל

אוצרות: נטע הבר, אילת הרצוולף

7.11.2026 - 8.8.2026

שעות פתיחה:

ג', ה' 10.00-14.30, שישי ושבת 10.00-13.00

לפרטים נוספים ולהזמנת הדרכה:

054-7474510, 054-9695967

אתר בית חנקין <beithankin.org

התערוכה בתמיכת

הקרן ליוצרים עצמאיים, ArtNow-1

איי קבע

תערוכה משותפת של
אתי אברג'ל ואורית ישי
אוצרות: אילת הרצוולף, נטע הבר

צילום: אילת הרצוולף, נטע הבר

הקמת קונסטרוקציית צינורות ותאורת ניאון: דדי ישי

נגרות ותלייה: בני כהן

סאונד ותאורת לדים: שי שילה

תודה לחקלאי כפר יהושע שתרמו והובילו צינורות השקייה:

סמדר בין, בועז שילה, נועם שילה, אברהם פוסטלניק, דרור צי, נועם שני

התערוכה יצאה לפועל בתמיכתם הנדיבה של:

הקרן ליוצרים עצמאיים של משרד התרבות והספורט, וקרן ArtNow

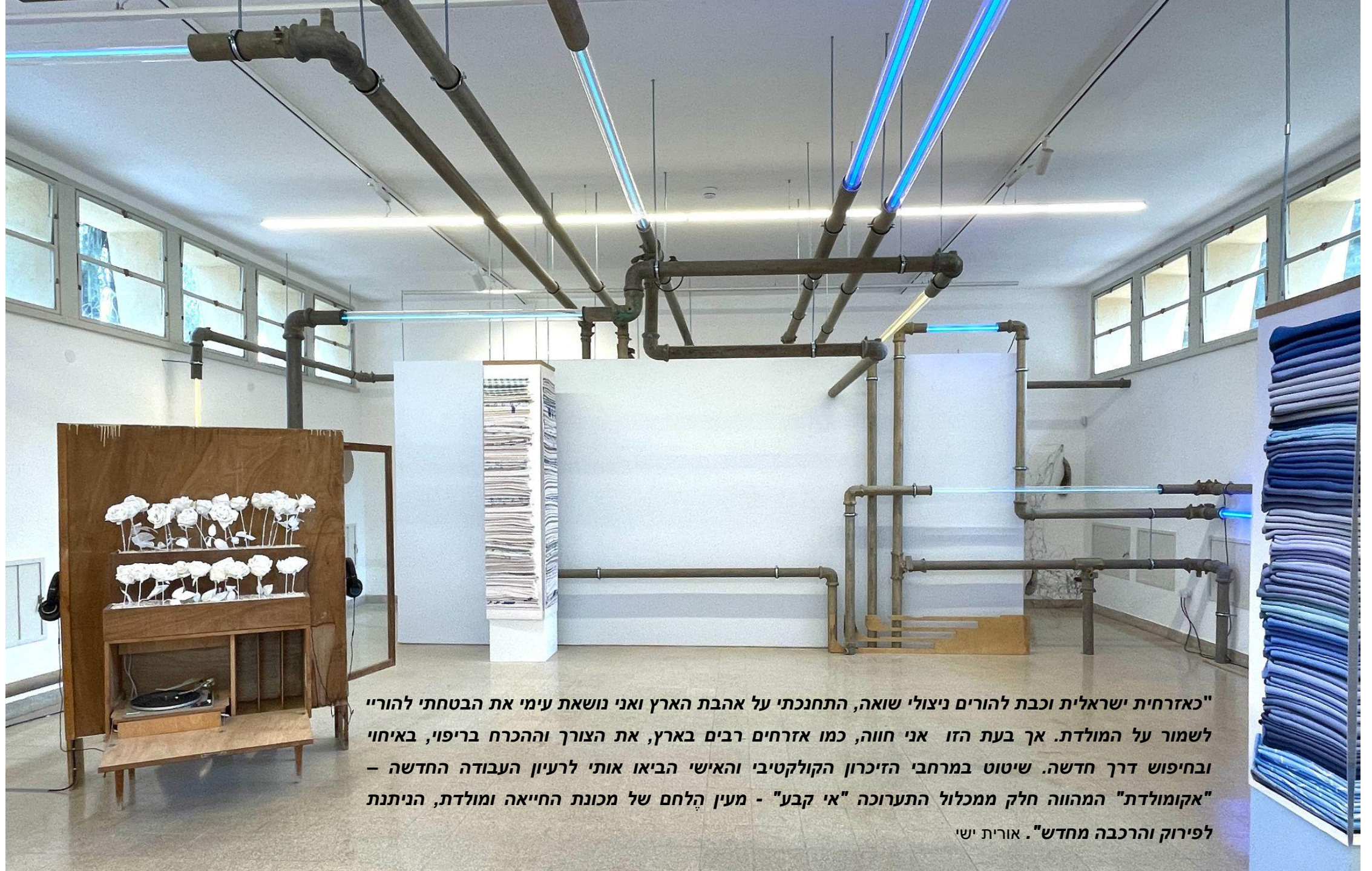
האמניות אורית ישי ואתי אברג'ל הוזמנו על ידי הגלריה לאמנות בית-חנקין בכפר-יהושע ליצור עבודה בהתאמה למקום ובהשראתו. התערוכה 'אי-קבע' נוצרה מאוסף אובייקטים, רהיטים ישנים וכלי עבודה שליקטו האמניות בסיווריהן המשותפים במחסני מוזיאון בית-חנקין, במשקים ובשדות הכפר, לתוכם ארגו את סיפורי החיים הדרמטים ורבי התהפוכות של אבותיהן, השלובים בסיפור הקמת המדינה. שדות הכותנה והתירס המקיפים את המושב וצינורות ההשקיה הנטושים בחצרות המושב עוררו בהן זיכרונות אישיים הקשורים בסיפור הציוני של משפחותיהן.

"השם אי-קבע, על הפראדוקסליות שלו, אווז את המבנה התמתי של התערוכה. נקודת המשען היתה הביוגרפיות של שני האבות שלנו והשפעתן על תהליכי היצירה שלנו בהווה. אי-קבע מכיל את הניגוד בין אפשרות של חיים יציבים, אוטופיים, במקום הזה, לבין תהליכי שבר אישיים וקולקטיבים. השם מתדיין עם האפשרויות לקיום, וליצירה במרחב המתעתע הקורס, הבלתי יציב שבו אנו חיים. במקביל השם מציע גם אפשרות של מרחב לחלימה, תיקון וטרנספורמציה, מקום מבטח".

אורית ישי ואתי אברג'ל

מימין:
פרט מתוך התערוכה
משמאל:
צינורות אלומיניום
בחצר משק שילה

"כאזרחית ישראלית וכבת להורים ניצולי שואה, התחנכתי על אהבת הארץ ואני נושאת עימי את הבטחתי להוריי לשמור על המולדת. אך בעת הזו אני חווה, כמו אזרחים רבים בארץ, את הצורך וההכרח בריפוי, באיחוי ובחיפוש דרך חדשה. שיטוט במרחבי הזיכרון הקולקטיבי והאישי הביאו אותי לרעיון העבודה החדשה – "אקומולדת" המהווה חלק ממכלול התערוכה "אי קבע" - מעין הלחם של מכונת החייאה ומולדת, הניתנת לפירוק והרכבה מחדש". אורית ישי

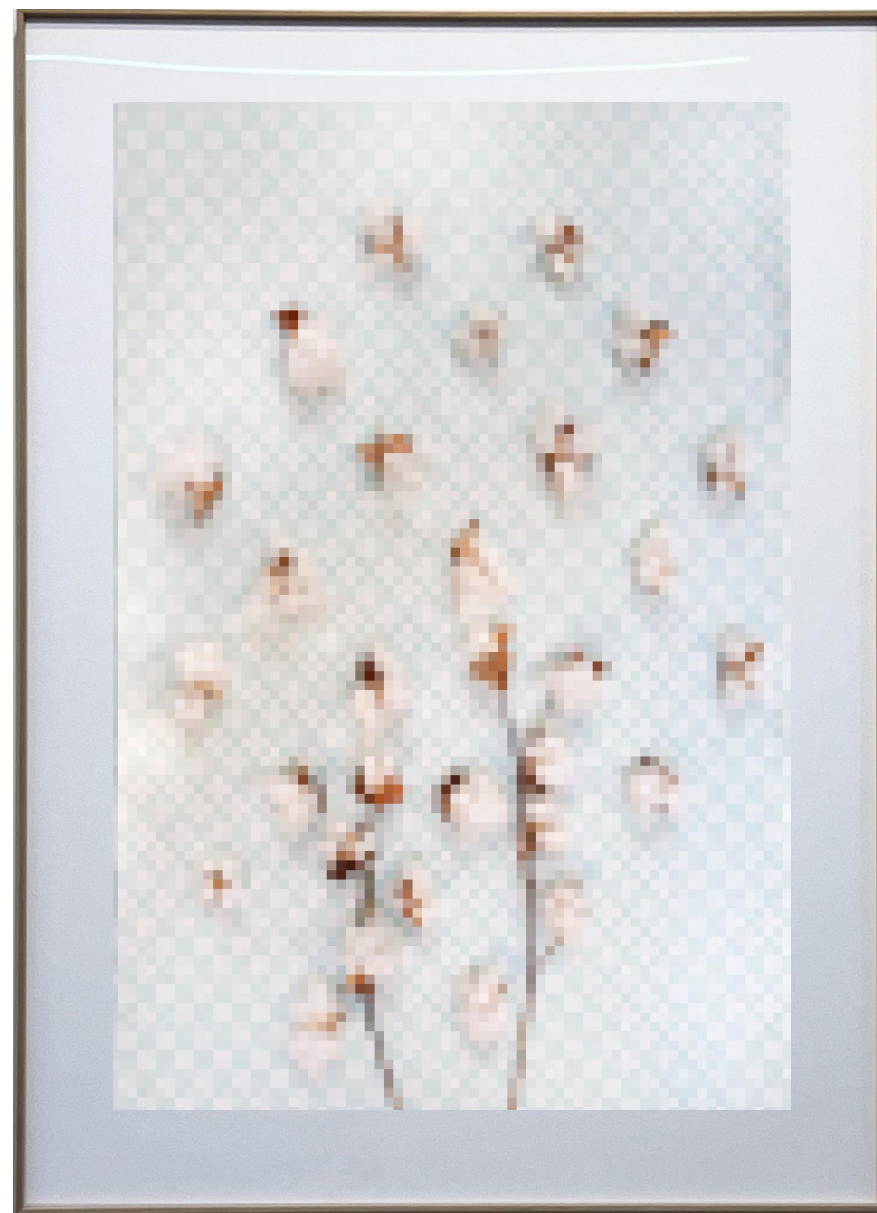
"אי-קבע" היא הצבה גדולת ממדים, שתוכננה ונוצרה לגלריה בית-חנקין בכפר-יהושע. פריטי רדי-מייד שלוקטו ממשקי הכפר וממחסני בית-חנקין, צילומי סטודיו ופריטי עבודה עמלנית שנוצרו בין כתלי הגלריה - השתלבו, נקשרו ונאחזו זה בזה. מערכת מסועפת של צינורות השקיה מאלומיניום שבחלקם הושחלו נורות ניאון מסורתיות - נפרשו בכל רחבי החלל. בדרכם נכנסים הצינורות אל תוך שורת אובייקטים הנושאים מטעני זיכרון אישי מתוך המיתולוגיות המשפחתיות של האמניות. בעבודתן המשותפת הפכו האמניות את החלל למפעל יצרני בעל אופי תעשייתי וחקלאי, מסוג הולך ונעלם. צינורות המים והאור מנסים להשקות, להאיר ולהפיח חיים מחודשים בתקווה הדועכת, שעוצמתה וחיוניותה בימי הקמת המדינה הניעו את העליות הגדולות ואת אמונתן השלמה במדינה שבדרך.

שלושה עמודים צרים וגבוהים ניצבים
כאובליסקים בחלל התערוכה. דפנותיהם
עשויים מתצלומי הבדים של אורית ישי,
המודפסים על נייר כותנה. בדי הכותנה
שבצילום מגוהצים ומקופלים בקפידה,
מונחים זה על זה כמו שכבות גיאולוגיות של
זיכרון, או כעמודי יסוד של בית.
צבעי הבדים, לבן, כחול ותכלת - צבעי
הטלית, הדגל, וחולצות הפועלים.

תעשיית הכותנה משמשת ביצירה כמוטיב מקשר בין שתי הביוגרפיות המשפחתיות של האמניות.
אביה של אברג'ל למד חקלאות בבית הספר החקלאי של כ"ח במראקש, ועם עלייתו לארץ החל לעבוד בענף
הכותנה בכפר-יהושע, בו עבד עד צאתו לגמלאות.
אביה של אורית ישי איבד בגיל עשר את רוב משפחתו במלחמת העולם השנייה, ונקלע עם אחותו הבכורה למסע
הישרדות מפרך. העבודה הראשונה שבזכותה ניצלו השניים מרעב, היתה סֶבְלוֹת במפעל כותנה.

צילומים: אורית ישי

**“נולדתי וגדלתי אל תוך מפעל הניאון של אבי. מגיל צעיר למדתי את מלאכת הניאון והתאהבתי בנראות, ביכולות
ובמשמעויות של האור המופק מעיבוד צינור הזכוכית. את שמי (אורית) קיבלתי בהשראת הגשמת החלום הציוני של אבי
ובהקמת מפעל ניאון שהפיץ אור ברחבי הארץ שאהב.”**

אורית ישי

"הנארטיב שלי מתפתח מתוך זיקה אוטוביוגרפית לשדות הכותנה בכפר יהושע, שם עבד אבי כפועל חקלאי עם עלייתו לארץ. עבודה שהאמין בה עוד מימי לימודיו בבית הספר החקלאי של כי"ח במארקש.

כפועל שכיר בשדות כפר יהושע שבעמק יזרעאל, היה חבר בתנועת העבודה ההסטורית (מפא"י). למרות שויתר על אפשרות של משק משלו באחד ממושבי העולים שהוקמו בשנות החמישים, נותר אידיאולוג שהאמין בעבודה, וחינך אותנו לעבודה.

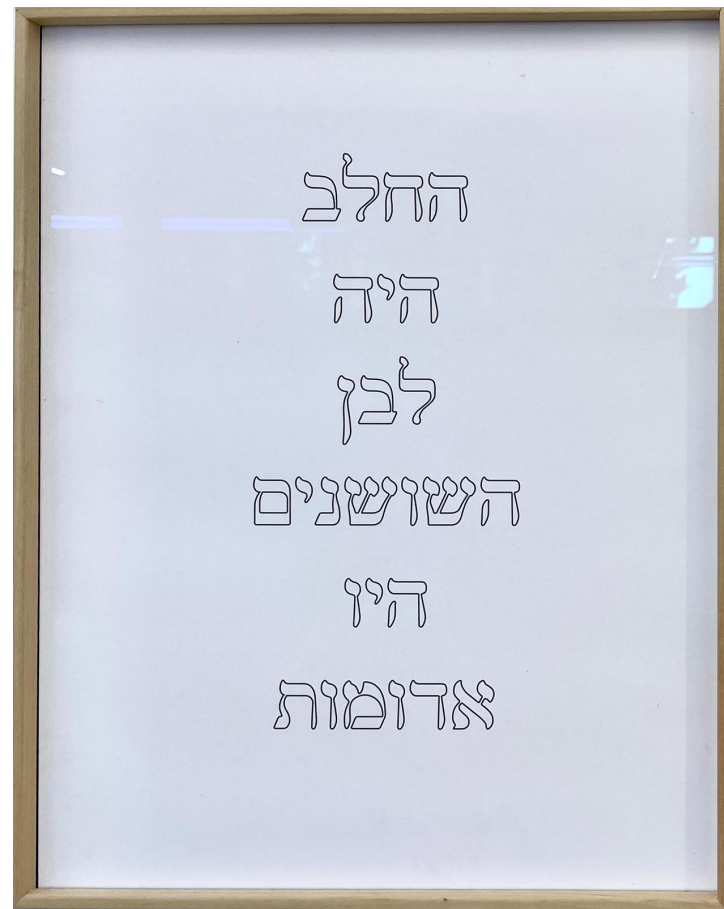
חלקי לבוש, מנשאים כבלים וחגורות, צינורות, אגן טבילה, כלי עבודה חלודים שעברו גלגולים והטמעות משולבים במארגים מעלי תירס מיובשים, יוצרים סבך של הקשרים אסוציאטיביים סביב המעבר בין תודעות, מבטים ומחשבות על המפעל החקלאי הציוני.

מערומים, צרורות וחלקי מיצבים, נטמעים בארונות תצוגה וויטרינות ששימשו לתצוגה מדעית של ממצאים ואוספים זואולוגיים בוטניים וגיאולוגיים בבית חנקין ההסטורי - רהיטים שנותרו כעדים, גופי זכרון בהם בחרתי להציג "ממצאים אלטרנטיביים" המשרטטים מהלך פואטי של מעבר בין מארקש שבמרוקו לעמק יזרעאל, כפיי שחווייתי אותה ממרחק. דיוקן אב".

אתי אברג'יל

אל צידו האחורי של ארון ספרים מוצמד ארגז פטיפון ישן. מדפיו ריקים מתקליטים, ועל הדיסקית מסתובב **תקליט** החרוט על צילום רנטגן של גוף האמנית, אורית ישי. בפעולת הזדהות זו מאזכרת ישי פרק ממסע ההישרדות של אביה כילד יתום במלחמת העולם השנייה. אחת המלאכות מהן התפרנס בנערותו היתה דוכן בשוק, בו מכר פטיפונים משומשים ו**תקליטי רנטגן**. באוזניות התלויות מצד ימין ניתן לשמוע את אביה של ישי שהוקלט בימיו האחרונים, שר פזמון פופולרי מתקופת תקליטי הרנטגן. באוזניות מצד שמאל נשמעת שיחה בין אתי אברג'יל לבין אביה, המספר על ימיו כפועל חקלאי בכפר-יהושע.

תקליטי רנטגן: מוסיקה שנאסרה להשמעה בברית המועצות הקומוניסטית. היא נחרטה במחתרת על גבי צילומי רנטגן משומשים, ונמכרה בדוכנים מאולתרים באופן בלתי חוקי.

בתערוכה מופיעים, באופני ייצוג שונים, **משפטים** ששמעה אתי אברג'יל מאביה ונחרטו בזכרונה. את המשפט שבתמונה הוא שמעה כשביקשה ממנו לתאר את הקשיים שחווה כעולה חדש.

תעשיית הכותנה. אובייקטים המאזכרים עבודת כפיים, חקלאות, וזכרונות מבתים רחוקים וקרובים. על הקיר מימין תלוי הדפס גיאומטרי שהוטבע על גבי שק ממכון התערוכות בכפר-יהושע, שם עבד אביה. בתוך מגירת העץ טמון צילום של האב, רכון מעל ה"שיבר" של מערכת ההשקיה בשדה הכותנה בכפר-יהושע.

בתוך ויטרינות וארונות שנאספו מחדר הטבע ההיסטורי של בית חנקין, שתלה אתי אברגיל אסמבלאז'ים אוטוביוגרפיים המשחזרים את המסע התודעתי שחווה אביה מילדותו במראקש עד העליה לארץ. על המדפים מוצגים שורה של רליקווים, מעין "שרידים קדושים" המורכבים מחלקי רדי-מייד, כלי עבודה חלודים שהוטמעו בגבס, וייצוגים שונים של

כלי צפון-אפריקאי מסורתי להכנת קוסקוס, משמש כמסגרת למשפט המבטא את הכמיהה לארץ הקודש, ומזכיר את קישוטי הקיר במסורת היהודית בגלות, שנקראו "מזרח" או "שיוויוני", ונתלו על הקיר הפונה לכיוון ירושלים.

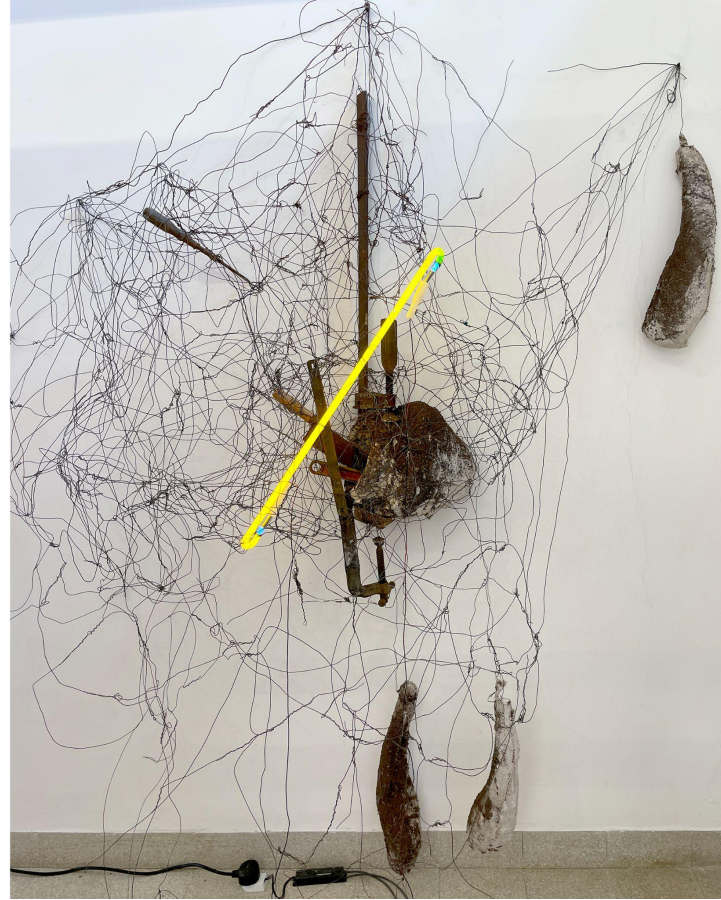
על גבי זוג מגירות עץ ממוזיאון הטבע הישן מתחה אברג'יל בד המשמש לביטנה של פרוכות, עליו נרקמו המילים "אני פועלים".

אברג'יל ספגה מאביה תודעה עמוקה של סוציאליזם, וגאווה בעבודת הכפיים. המשפט "אנחנו פועלים" נשמע תדיר בבית, לעיתים בגאווה ולעיתים בהצטנעות.

אברג'יל מרבה להשתמש ביצירתה באיזכורים של חפצי קודש, כקינה על המסורת התרבותית העשירה של קהילתה, שלא שרדה את קשיי העלייה והקליטה.

בארון ישן תלויות נעלי עבודה שחוקות, ומסוליותיהן משתלשל ויורד שדה ההולך ומצהיב בהדרגה. ה"שדה" נסרג מעלי תירס מיובשים, במלאכת יד צפופה, עמלנית ומונוטונית.

על קיר הגלריה מופיע ייצוג חומרי ורגשי של שיח דלעת מטפס, ששתל אביה של האמנית בגינת ביתם. הגבעולים הירוקים הוחלפו בחוטי ברזל המשמשים פועלי בניין, והשיח נבנה בפרקטיקה של קשירות. מלאכה סבלנית, קשה ופוצעת. לשיח נוסף צינור ניאון דק של אורית ישי, הזורח אור ישראלי צהוב על מיקבץ כלי העבודה שבמרכזו.

כחלק מעיסוקה במתח שבין קודש לחול, המירה אברגיל את חולצות העבודה הכחולות של "אתא" שאפיינו את בגדי הפועלים, בחולצות שבת וחג מבד כותנה לבן.

אתי אברג'ל, רישומי תודעה מתהליך העבודה

